

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมา

สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๗ เป็นครั้งแรกเพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถปรับตัวได้กับสภาวะการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดอย่างรวดเร็ว ทั้งที่เกิดจากปัจจัยภายในองค์กรเอง และที่เป็นผลกระทบจากปัจจัยภายนอก ทั้งนี้โดยได้ดำเนินรอยตามแผนยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๗ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมปศุสัตว์ และสามารถสนองภารกิจของส่วนราชการต่างๆ ตามที่กรมปศุสัตว์ได้มอบหมาย พร้อมกันนี้ยังได้คำนึงถึงประโยชน์ต่อการเร่งรัด ปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติไปในคราวเดียวกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติจึงได้พัฒนาแผนยุทธศาสตร์สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๗ ขึ้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เป็นกรอบทิศทางที่ชัดเจนในการดำเนินงานของสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ๒) ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ๕ ปีของสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ

กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๗

เพื่อให้ยุทธศาสตร์สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติสอดคล้องกับสถานการณ์หรือความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมในเชิงโอกาสและภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไปกับศักยภาพที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนของสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ จึงกำหนดกลยุทธ์ของหน่วยงานโดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งขององค์กร (SWOT Analysis) ในการวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เน้นความเชื่อมโยงจากนโยบายลงมาที่ผลลัพธ์ และส่งผลไปยังผลผลิตระยะยาว ซึ่งเป็นตัวเชื่อมไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการและการกำหนดกิจกรรม โดยยึดกรอบแผนยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๕ โดยระดมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายในองค์กร (Internal Stakeholders) อาทิ ผู้บริหารทุกระดับ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานในสายงานต่างๆ ซึ่งสามารถเป็นตัวแทนสะท้อนปัญหาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกองค์กร (External Stakeholders) ด้วย

โครงสร้างสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ

สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ เป็นหน่วยงานสังกัดกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเมื่อวันที่ ๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๐ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิดอาคาร “สถาบันสุขภาพสัตว์และผลิตสัตว์แห่งชาติ” จึงถือเอาวันที่ ๖ มกราคมของทุกๆ ปีเป็นวันสถาปนาสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ ต่อมา มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๓๗ เรียกชื่อหน่วยงานเป็น “สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ” (National Institute of Animal Health : NIAH) ซึ่งนับถึงปัจจุบัน สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติจะครบรอบสถาปนา ๒๔ ปี ในวันที่ ๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๔

สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติแบ่งส่วนราชการออกเป็น ส่วนกลางและภูมิภาค โดยส่วนกลางประกอบด้วย ๑๒ หน่วยงาน คือ กลุ่มพยาธิวิทยา กลุ่มไวรัสวิทยา กลุ่มแบคทีเรียและเชื้อรา กลุ่มปรสิตวิทยา กลุ่มอิมมูนและชีรั่ววิทยา กลุ่มชีวเคมีและพิษวิทยา กลุ่มระบาดวิทยาทางห้องปฏิบัติการ กลุ่มพัฒนาระบบคุณภาพทางห้องปฏิบัติการ กลุ่มสัตว์ทดลอง ส่วนบริหารจัดการสุขภาพสัตว์ ศูนย์เลปโตสไปโรซิส และศูนย์วิจัยและชันสูตรโรคสัตว์น้ำ สำหรับส่วนภูมิภาคประกอบด้วย ๘ หน่วยงาน คือ ศูนย์อ้างอิงโรคปากและเท้าเปื่อยภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ศออ.) จ.นครราชสีมา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ (ศวพ.) ภาคเหนือตอนบน จ.ลำปาง ศวพ.ภาคเหนือตอนล่าง จ.พิษณุโลก ศวพ.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จ.ขอนแก่น ศวพ.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จ.สุรินทร์ ศวพ.ภาคตะวันออก จ.ชลบุรี ศวพ.ภาคตะวันตก จ.ราชบุรี และ ศวพ.ภาคใต้ จ.นครศรีธรรมราช ปัจจุบันมีอัตรากำลังรวมทั้งสิ้น ๗๐๔ คน ประกอบด้วย ข้าราชการ จำนวน ๒๓๔ คน พนักงานราชการ จำนวน ๓๔๘ คน ลูกจ้างประจำ ๗๖ คน และ ลูกจ้างเหมาบริการ จำนวน ๔๖ คน

ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ

ภารกิจและอำนาจหน้าที่หลักของสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติตามที่กฎหมายกำหนด มีดังนี้

๑. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพสัตว์
๒. ดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพห้องปฏิบัติการชันสูตรโรคสัตว์ และเป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงด้านการชันสูตรโรคสัตว์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๓. การอนุรักษ์ ศึกษา และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของสายพันธุ์จุลินทรีย์และปรสิตในสัตว์

๔. การวินิจฉัยและชันสูตรโรคสัตว์ รวมทั้งการผลิตชีวสารต้นแบบ เพื่อใช้ในการทดสอบและป้องกันโรค
๕. เป็นศูนย์ข้อมูลระบาดวิทยาทางห้องปฏิบัติการสุขภาพสัตว์และศูนย์ปฏิบัติการด้านสุขภาพสัตว์ของประเทศ
๖. ให้คำปรึกษา แนะนำ และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านโรคสัตว์ที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพสัตว์
๗. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย